

Verksamhetsberättelse

Utväg Skaraborg

2017

Skövde 16 januari 2018

INNEHÅLL

Organisation	2
Ledningsgrupp 2017	3
Personal 2017	4
Avtal.....	4
Ekonomi.....	5
Lokaler	5
Uppföljning verksamhetsplan	5
Kompetensutveckling	6
Handledning	6
Utbildningar.....	6
Nätverk.....	7
Kontaktpersonsnätverket.....	8
Synliggörande och Information	8
Etapp 2.....	9
Uppsökande verksamhet.....	9
Klinisk verksamhet.....	10
Gruppverksamhet.....	11
Avslutande kommentarer.....	12
Bilagor 1-4	14
Bilaga 1 Barn och ungdomsverksamheten 2017	14
Bilaga 2 Våldsutsatta vuxna 2017.....	15
Bilaga 3 Statistik 2017 gällande stöd till personer som bär ansvar för våld.....	16
Bilaga 4 Totalt antal personer som erhållit stöd under 2017 samt från vilka kommuner	17
Bilaga 5 Utbildning samt synliggörande insatser 2017	18

ORGANISATION

Utväg Skaraborg är en specialistverksamhet som grundar sig på myndighetssamverkan mellan 15 kommuner, hälso- och sjukvård, polis- och åklagarmyndighet samt kriminalvården. Verksamheten avser att genom långsiktig samverkan förstärka och utveckla det myndighetsgemensamma arbetet mot våld i nära relation i Skaraborg. Regionens ideella organisationer är också viktiga aktörer i samverkan.

Utväg Skaraborg leds av en ledningsgrupp som består av representanter från samtliga samverkande myndigheter och leder verksamhetens inriktning och följer upp densamma. Posten som ordförande skiftar mellan avtalsparterna med två års mellanrum. Enhetschef för Utväg Skaraborg medverkar på ledningsgruppens möten och bistår med information men saknar mandat att fatta beslut.

Närhälsan i Västra Götalandsregionen är sedan 1 januari 2013 huvudman och har arbetsgivaransvar för Utväg Skaraborg. Utväg Skaraborg ingår i Närhälsans beställda vård för Mödrahälsovård/ Gynekologi/ Ungdomsmottagningar, område M5, Mödrahälsovården i östra Skaraborg.

Verksamhetschefen är underställd primärvårdschefen för MHV/UM/Gyn och ingår i dennes ledningsgrupp i regionen.

Enhetschefen på Utväg är underställd verksamhetschefen. På Utväg Skaraborg har enhetschef fullt ansvar för verksamhet, ekonomi och personal (VEP).

LEDNINGSGRUPP 2017

Anna Persson, HSNK, ordförande för ledningsgruppen

Monika Bondesson, PVO chef

Marianne Aldén, vice chefsåklagare (-mars)

Eleonor Hultmark, koncernkontoret VGR

Linda Hilmersson, Frivården

Sandra Säljö, socialchef Töreboda

Bengt Högländer, socialchef Tidaholm

Johan Rapp, polisen (-juni)

Robert Moosberg, polisen (aug – dec)

Andreas Wedebrand, polisen (dec-)

Carsten Helland, åklagarmyndligheten (dec-)

Margaretha Nissmo, vårdcentralchef Närhälsan

Lena Friberg, socialchef Skövde (oktober-)

Stein-Erik Norderhaug, socialchef Hjo (-sept)

Eva Ulfvenborg, (dec-)

Marianne Olsson, socialchef Lidköping

Annelie Sundén Gustavsson, verksamhetschef BUP

PERSONAL 2017

Till följd av Utvägs nya avtal som trädde i kraft 2017 påbörjades omgående en rekryteringsprocess för att anställa en samordnare för våldsutsatta vuxna och en samordnare för barn och ungdomar. I april anställdes Annelie Karlsson som samordnare för barn och ungdomar. Anna Mårstad och Eivor Johansson som under 2016 anställdes på tillfälliga medel kunde erbjudas tillsvidareanställningar. Av orsaker som en långtidssjukskrivning och en uppsägning genomfördes en ny rekryteringsprocess under våren. Lina Bringsved anställdes som samordnare för våldsutsatta och ersatte därmed Bibi Lundvall som slutade i april, och Petra Lenneér anställdes som vikarie för Eivor Johansson. Den 21 december slutade enhetschef Michael af Geijersstam Ottow efter nära 10 år i Utvägs tjänst.

Följaktligen består på Utväg Skaraborg personalgrupp under 2017 av 7 personer. Utöver denna personalgrupp finns också gruppledare från andra verksamheter.

Under 2017 var följande personer förutom gruppledare anställda på Utväg Skaraborg:

Enhetschef	Michael af Geijersstam Ottow (75 %)
Samordnare för våldsutövare	Michael af Geijersstam Ottow (25 %)
Samordnare för våldsutsatta	Bibi Lundvall (100 %) (januari-april)
Samordnare för våldsutsatta	Anna Mårstad (100 %)
Samordnare för våldsutsatta	Gull-Maj Larsson (vikarie 40 % mars-maj)
Samordnare för våldsutsatta	Metha Lindberg Rosenlund (vikarie 20 % - mars)
Samordnare för våldsutsatta	Lina Bringsved (80 % började i aug-)
Samordnare för våldsutsatta	Eivor Johansson (sjukskriven)
Samordnare för våldsutsatta	Petra Lenneér (- aug, vikarie för Eivor 75 %)
Samordnare för barn och ungdomar	Annelie Karlsson (började i mars- 90 %)
Samordnare för barn och ungdomar	Kerstin Nettelblad (100 %)
Samordnare för våldsutövare	Jennie Malm Georgson (60 %)
Samordnare för utbildning och utveckling	Jennie Malm Georgson (40 %)

AVTAL

Avtalet som reglerar samarbetet kring Utvägs verksamhet mellan östra hälso- och sjukvårdsnämnden, HSNÖ, och Skaraborgs samtliga 15 kommuner är 2-årigt och kan förlängas med ytterligare två år om det inte sägs upp. Nämnden finansierar 50 % och kommunerna 50 % av Utvägs verksamhetskostnader. Kostnader för utbildning ingår inte i ersättningen utan är från 2017-01-01 självfinansierad genom avgifter från deltagarna på Utväg Skaraborgs utbildningar och föreläsningar.

EKONOMI

Utväg har som beskrivits ovan fått en ny finansieringsmodell inför 2017 med separat finansiering vad gäller verksamhet (stöd, behandling, konsultation, samverkan och synliggörande) respektive utbildning som skall vara självfinansierade.

Verksamheten fick i uppdrag att ställa om sig utifrån de nya ekonomiska förutsättningarna sent i december 2016. Denna omställning med självfinansierad utbildningsverksamhet med sent startdatum och mycket få beställningar på kompetensutveckling från kommuner och hälso-och sjukvård har inneburit en svårplanerad ekonomi för verksamheten. Stora utbildningsinsatser har dock gjorts under hösten och slutresultatet visar på ett totalt bokslut för Utvägs verksamhets och utbildnings på minus 128.000kr. Detta resultat bör ses som positivt under ovan beskrivna förutsättningar.

LOKALER

Utväg har Skaraborg som upptagningsområde men mottagningen är belagd i Skövde i externt hyrda lokaler på Storgatan 20 och Kyrkogatan 18 (samma lokal, men separata ingångar för våldsutsatta/barn/professionella och våldsutövare). Även gruppverksamhet för våldsutsatta, våldsutövare och barn/ungdomar bedrivs i dessa lokaler. En grupp för våldsutsatta hålls i lokaler i Lidköping enligt överenskommelse med socialtjänsten. Vid behov av enskilda samtal ute i kommunerna finns det möjlighet att, inom myndighetssamverkans ram, använda andra verksamhets lokaler. Verksamheter inom socialtjänsten, hälso- och sjukvården, polisen och de frivilliga organisationerna lånar generöst ut sina lokaler.

Under året fördes diskussion om lokalutökning med hyresvärderna för att få ytterligare utrymme för verksamheten. Lokalutökningen resulterade i ett grupprum, en toalett, två kontor samt ett personalrum. Tidigare arbetsmiljö ronder har påpekat bristen av ett personalrum, och numera uppfyller Utväg kravet om detta.

UPPFÖLJNING VERKSAMHETSPLAN

Utifrån verksamhetsplan 2017 kan följande berättas;

Kartläggning har enligt planerna genomförts gällande samtliga samverkande kommuners behov av utbildningsinsatser avseende problematiken våld i nära relation. Kartläggningen gjordes genom möten med varje kommuns socialtjänster. Utväg Skaraborgs styrgrupp bestående av Gro Ims Johansson, Michael af Geijersstam Ottow samt Monika Bondesson var initiativtagare till mötena. Förutom syftet att kartlägga och informera om det nya avtalet blev det en möjlighet att prata om vikten av att socialtjänsten har egna uppdaterade handlingsplaner för att bemöta kommuninnevånare som upplevt våld. De hörde sig också för om intresse av att förlägga grupp i annan kommun än Skövde och Lidköping.

I verksamhetsplanen står att läsa att verksamheten bör arbeta för en samverkan med kommunerna för att utveckla hållbar samverkan för kliniskt stöd. Detta har framförallt genomförts genom de återkommande etapp2- mötena.

Införande av journalföring har genomförts. Journalsystemet heter Asynja Visph.

En systematisk verksamhetsgemensam utvärderingsform har inte framtagits. Tid och resurser har saknats för detta.

Samordnarna och gruppledarna hade en utbildningsdag i suicidprevention i Utvägs lokaler. Någon konkret handlingsplan har inte upprättats, men samtliga samordnare har som rutin att ta upp frågan med sina klienter.

HBTQ-certifiering är inte genomförd.

Samtliga nyanställda samordnare har gått gruppledarutbildningen i Utvägs egen regi. De har också deltagit på de föreläsningar och utbildningar som tillhandahållits av Utväg under året.

Revidering av barnmanualen har påbörjats. En ansats har tagits gällande en omfattande revidering av kvinnogrupsmanualen, och kontakter har tagits med relevanta personer för att påbörja arbetet med att få manualerna evidensbaserade.

Liksom föregående år har sekundärtraumatiska preventivåtgärder har vidtagits för att samordnare ska kunna vara långsiktigt hållbara gällande samtal om våld individuellt med klienter samt i det konsultativa uppdraget. Detta har möjliggjorts genom att frågan tagits upp vid varje APT, där personalen fått möjlighet att sätta fokus på sitt eget mående, både privat och professionellt. Den schemalagda handledningen har också tjänat till syfte att vara motverka sekundärtrauma.

KOMPETENSUTVECKLING

I november deltog personalen vid ATV konferensen i Oslo. Konferensen som anordnas av Alternativ till Vold är en nordisk konferens med inbjudna gäster som föreläser om framgångsrika metoder och forskning inom temat våld i nära relationer. Konferensen anordnas vartannat år och är det sammanhang som ger störst möjlighet till kompetensutveckling för arbetsgruppen på Utväg gällande problematiken våld i nära relation.

HANDLEDNING

Under 2017 har Utväg Skaraborg haft Ingegerd Wirtberg som handledare för såväl personalgruppen som för gruppledarhandledningen.

UTBILDNINGAR

Verksamheten planerar varje termin ett utbud av föreläsningar som hålls i egen regi men får också allt fler förfrågningar om andra utbildningsinsatser från samverkande myndigheter. Jennie Malm Georgson har samordnat och administrerat uppdragen och även stått för merparten av genomförandet tillsammans med olika kollegor. Till manualutbildningarna för kvinnogrupsutbildningen fick Utväg under året förstärkning av tidigare personal som är erfarna gruppledarutbildare. Gruppledarutbildningen för att leda barn- och parallell föräldragrupp samt Schyssta Relationer genomfördes av ordinarie samordnare på Utväg. Här följer ett axplock ur årets utbildningar, se bilaga 5 för hela förteckningen.

Manualutbildningen för att leda kvinnogrupp hölls 7-9 juni (14 deltagare), 6-8 september (14 deltagare) samt 18-20 december (14 deltagare).

Manualutbildningen för att leda barn- och föräldragrupp hölls 6-8 september (6 deltagare) samt 18-20 december (8 deltagare)

Manualutbildningen Schyssta Relationer hölls 8-10 november. (6 deltagare)

Handledning av familjefrid i Växjö, 10 ggr.

På uppdrag av Samordningsförbundet har Utväg utbildat majoriteten av de anställda på Arbetsförmedlingen i Skaraborg.

Samordningsförbundet anordnade även en utbildningsåtgärd som riktade sig till chefer ur olika verksamheter i vilka blev utbildade av Utväg i att möta och upptäcka våld i nära relation hos anställda.

”Att samtala med barn och familjer om våld i en barnavårdsutredning”; Utbildningen beställdes av samordnare BBIC och kompetensutveckling barn & unga i Skaraborg och vände sig till personal på socialtjänst som gör utredningar på barn enligt BBIC. Utbildningen hölls för 20 st. socialsekreterare i Utvägs lokaler den 26-27 oktober.

”Möt mig som jag är”; Utbildningen genomfördes 10 oktober och 21 november med 10 st. personal från två behandlingshem i Skaraborg.

Naturbruksgymnasiet Uddetorp, 17 oktober. Föreläsning halvdag för 100 elever.

Uppdrag gavs av Tibro kommun att guida handläggare på socialtjänsten genom NCK's webbutbildning, vilket genomfördes under slutet av november.

NÄTVERK

Utväg Skaraborg finns representerade i olika nätverk, både lokalt, regionalt och nationellt. Regionalt deltar verksamheten i nätverk som Länsstyrelsen Västra Götaland ansvarar för; ett kommunnätverk och ett nybildat nätverk för regionens verksamheter som har utbildning i sitt uppdrag. Nationellt är verksamheten engagerad i ett nätverk, SKL:s (Sveriges kommuner och landsting) kvinnofridsnätverk och Rädda Barnens nationella nätverk.

Utväg Skaraborg har också kontinuerlig kontakt och erfarenhetsutbyte med Utväg Södra Älvsborg, VKV (Västra Götalandsregionens Kompetenscentrum om Våld i nära relationer) samt Länsstyrelsens olika ViNR-nätverk.

Utväg har deltagit i en referensgrupp med syfte att kvalitetssäkra stöd för personer som bär ansvar för våld. I samband med projektet fick Utväg Skaraborg studiebesök av en delegation som leddes av kriminalvårdens generaldirektör Nils Öberg. Värddar för studiebesöket var Jennie och Michael.

KONTAKTPERSONSNÄTVERKET

Förutom möten, e-post och telefonsamtal gällande samverkan, informationsutbyte och konsultation med de samverkande myndigheterna bjuder Utväg Skaraborgs vanligtvis in till två träffar med kontaktpersonsnätverket under året. Syftet är erfarenhetsutbyte och samverkande diskussioner. Noteras kan att stor personalomsättning samt omorganiseringar bland många av de samverkande myndigheterna under 2017 utgjort en stor utmaning för verksamheten att vidmakthålla kunskap om vilka personer som ingår i kontaktpersonsnätverket.

Det blev möjligt att arrangera en dag med kontaktpersonsnätverket 2017 vilken hölls på Karstorp i Skövde den 20 oktober. Endast 14 st av nätverket på omkring 50 personer deltog på träffen.

Den 30 november var det en nystart på ett kontaktpersonsnätverk för Närhälsan.

SYNLIGGÖRANDE OCH INFORMATION

Ett sätt att synliggöra och informera om Utvägs verksamhet är då Utväg bjuder in till Öppet hus i lokalerna på Storgatan 20. Det blir ett tillfälle för personalen i de samverkande myndigheterna att få träffa personalen på Utväg, besöka lokalerna samt få miniföreläsningarna om det arbete som bedrivs på Utväg. Under 2017 var det Öppet hus på Utväg den 19 april och 4 oktober.

Utvägs hemsida har varit tillgänglig för allmänhet och samarbetspartners under hela 2017.

Utvägs informationsfoldrar har delats ut till alla samverkande, studiebesök, utbildningar samt andra verksamheter och allmänhet som önskat material. Foldrar har under året funnits i väntrum för de samverkande myndigheterna.

Medialt deltog Utväg Skaraborg i augusti i radioprogrammet Tendens i P1 i programserien "Män som hotar, män som slår": Jennie och Michael blev intervjuade av journalisten Anna Hammarén (UR) om det individuella stöd och den gruppverksamhet som Utväg Skaraborg erbjuder. Hon fick också möjlighet att intervjua män som var aktuella för stöd på Utväg.

Då "Me too" kampanjen blev medial i Sverige kontaktades enhetschef Michael af Geijersstam Ottow av lokalradion, och han intervjuades i p4 om Utvägs inställning till kampanjen samt hur man kan förebygga sextrakasserier på arbetsplatsen.

Vecka 49 arrangerade Unizon tillsammans med MÄN, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, MUCF, Sveriges kommuner och landsting, SKL och Länsstyrelserna "En vecka fri från våld". Utväg Skaraborg uppmärksammade kampanjen tillsammans med Kvinnohuset Tranan, socialtjänsten och polisen i var och en av Skaraborgs 15 kommuner. Kvinnohuset och Utväg turnerade gemensamt i en minibuss där socialtjänsten och polisen i respektive kommun mötte allmänheten på en offentlig plats och informerade om våld, vilken hjälp som finns att få samt vikten av våldsförebyggande arbete. Turnén fick ett skralt bemötande av allmänheten men kampanjen blev uppmärksam i de lokala dagstidningarna och syftet uppnåddes således någorlunda.

Samma vecka arrangerades en filmkväll på Odeon i Skövde tillsammans med kvinnohuset Tranan. Allmänheten bjöds in för att se filmer som handlade om våld i nära relation, och det gavs utrymme för reflektion och diskussion med publiken efteråt. Filmkvällen lockade väldigt få besökare.

Utväg Skaraborg och samordnare för personer som bär ansvar för våld har fått förfrågan av Anders Broberg, Göteborgs universitet om att delta i ett forskningsprojekt, iRiSk i syfte att personal inom socialtjänst tidigt ska upptäcka pappor med våldsproblematik.

Nils Öberg, generaldirektör för kriminalvården har av regeringen fått uppdrag att utreda förebyggande insatser om relationsvåld. Nils Öberg och två kollegor var under hösten 2017 på Utväg Skaraborg för samtal om Utvägs verksamhet för personer som bär ansvar för våld. Under sommaren 2018 ska en rapport presenteras. Den 30 januari 2018 lanseras skriften "Förändringsarbete med våldsutövande män" som är en första produkt av utredningen.

ETAPP 2

Etapp 2 är namnet på den mötesform som är ett forum för socialtjänstens representanter i kommunerna vilka möter våldsutsatta barn och våldsutsatta/våldsutövande vuxna. Träffarna har ett nätverkande syfte och är en möjlighet att erhålla kollegial handledning i ärenden. Deltagarna får möjlighet att bli uppdaterade på det arbete som sker med våld i nära relation i de övriga kommunerna i Skaraborg, och Utväg tillhandahåller information om utbildningar, föreläsningar som erbjuds både i Utvägs regi och andra verksamheter. Det blir också en möjlighet att ta del av nya forskningsrön från Sverige och omvärlden.

Deltagarna träffas med en regelbundenhet på omkring två gånger per termin där mötesledare är Utvägs samordnare för barn respektive vuxna. Träffarna sker i Utvägs lokaler. Ett av Etapp 2 syfte är att person med stödbehov ska kunna remitteras direkt till grupp efter att den hjälpsökande erhållit samtalsstöd i den egna kommunen.

Etapp 2, *Barn* har under 2017 träffats vid fyra tillfällen, 21/3, 18/5, 5/10 samt 5/12. Kommuner som varit representerade vid någon eller samtliga träffar är; Götene, Essunga, Falköping, Lidköping, Skara, Tidaholm, Tibro och Skövde. Även Kvinnohuset Tranans barnsamordnare finns representerad i Etapp 2 Barn.

Etapp 2, *Våldsutsatta vuxna* har också träffats vid fyra tillfällen, 21/3, 18/5, 5/10 samt 5 december. Representerade kommuner under året har varit Falköping, Lidköping, Mariestad, Tibro, Tidaholm, Vara, Hjo, Götene, Skara, Skövde samt samordnare från Kvinnohuset Tranan.

Etapp 2, *Vuxna våldsutövare*. Nio st. utbildnings/handledningstillfällen har hållits. Deltagande kommuner under 2017 har varit Falköping, Lidköping (och därigenom Essunga, Grästorps, Götene och Vara), Tibro, Tidaholm, Töreboda och Skövde.

UPPSÖKANDE VERKSAMHET

Den uppsökande verksamheten är specifikt riktad till de personer som förekommer i en polisanmälan i Skaraborg. Utvägs generell uppsökande arbete inkluderar information, utbildningsinsatser och övrigt synliggörande.

Utväg får genom polisanmälningar kännedom om förekomst av våld i nära relationer. Verksamheten kontaktar då handläggare innan eventuell kontakt tas. I kontakt med handläggare görs bedömning huruvida målsägande vill, kan och ska kontaktas. Till följd av det höga tryck som varit på samordnare

för våldsutsatta, och ett inte ännu väl upprättat samarbete med polisens brott i nära relationer-grupp, har detta uppsökande arbete blivit eftersatt.

Samordnaren för våldsutövare får inte kännedom om den misstänkte förövaren på samma vis som samordnaren för våldsutsatta. Först när den utredande polisen informerat en misstänkt förövare om Utväg och denne tackat ja till fortsatt information påbörjas det uppsökande arbetet genom att samordnaren för våldsutövare tar telefonkontakt för tidsbokning. Brukliga samverkansmöten mellan Utvägspersonal och polismyndighetens utredare för brott gällande ViNR har likt under föregående år bordlagts i väntan på att polisens omorganisation ska bli färdig och hitta sina nya former.

KLINISK VERKSAMHET

Samordnare för barn och ungdomar, Annelie Karlsson och Kerstin Nettelblad har sammanlagt haft 71 personer i samtalsstöd. Annelie har varit gruppleddare för två föräldragrupper under 2017 (en av grupperna kommer avslutas 2018) och gruppleddare för en grupp med unga vuxna. Kerstin har varit gruppleddare för två föräldragrupper samt en grupp för unga vuxna.

Utvägs arbete med våldsutsatta vuxna har under året bedrivits av samordnare Anna Mårstad, Bibi Lundvall (slutade sin anställning april), Metha Lindberg Rosenlund (slutade mars) Gull-Maj Larsson (ca 20 % fram till maj), Lina Bringsved (började sin anställning i augusti) samt Petra Lenneér (började sitt vikariat i augusti). Tillsammans har samordnarna haft individuell kontakt med 147 personer. Anna Mårstad har varit gruppleddare för en kvinnogrupp en kväll i veckan under vt 2017, Bibi Lundvall har varit gruppleddare för en kvinnogrupp en kväll i veckan, och Lina Bringsved var gruppleddare för en kvinnogrupp kvällstid mellan september-december. Då som vikarie för ordinarie gruppleddare som var sjukskriven.

Utvägs arbete med vuxna personer som bär ansvar för våld har under året bedrivits av Jennie Malm Georgson och Michael af Geijersstam Ottow och har sammanlagt haft 49 personer i samtalsstöd. 5 av personerna har definierat sig som kvinnor. Två av kvinnorna har erhållit stöd av Jennie i position som våldsutsatta. Två personer har erhållit parsamtal.

Jennie Malm Georgson har varit gruppleddare för en av mansgrupperna som bedrivs en gång i veckan kvällstid hela året. Jennie har dessutom varit gruppleddare för två föräldragrupper dagtid. Jennie går också in som vikarie då det behövs i pappagrupp. Michael af Geijersstam Ottow har varit gruppleddare för en mansgrupp kvällstid. Detta uppdrag upphörde han med i oktober och lämnade då över gruppleddarskapet till Ronald Malm som nu leder gruppen tillsammans med Kent Kmety.

Inflödet av de enskilda kontakterna gällande personer som bär ansvar för våld har fortsatt minska under året, och en förklaring är det dramatiskt minskat aktualiseringar från polismyndigheten samt att även socialtjänsterna hänvisat mindre antal klienter.

Totalt har 267 personer erhållit direkt stöd från Utväg under verksamhetsåret 2017.

Utväg har även under året erbjudit anhörigstöd till bekymrade anhöriga till personer med problemet ViNR.

Utvägs samordnare i samarbete har under året arbetet med ett flertal ärenden i familjebehandling. Företrädesvis är det mödrar med barn som är aktuella, men även nybildade styvfamiljer, nya

parrelationer där våld inte förekommer och andra konstellationer har förekommit. Samordnarna har även arbetat med nätverksinterventioner i det individuella behandlingsarbetet.

Det som inte framkommer i statistik och heller inte i journalerna är de besök samordnare haft av informerande karaktär. Samordnare har avsatt tid för möten med hjälpsökande, föräldrar, socialtjänst och andra samverkande instanser för att informera om verksamheten. Det är inte alltid mötet leder till att stöd påbörjas och besöket journalförs därför inte.

Gruppledare för föräldragrupp deltar också i förberedande samtal inför gruppstart och också uppföljande samtal efter grupp. Dessa besök framkommer inte heller i statistiken, men upptar en stor del av gruppledarnas tid inför och efter grupp.

Telefonkonsultationer sker på daglig basis, det är företrädesvis de samverkande myndigheterna som använder sig av Utvägs specialkompetens när det gäller kontakten med våldsutsatta, våldsutövande och deras barn. Även privata näringslivet, frivilligorganisationer, privatpersoner och anhöriga kontaktar Utväg för konsultation. Samordnarna deltar vidare i samrådsmöte, SIP-möten, Västbus-möten och resursmöte kring enskilda barn och vuxna i kommuner och hälso- sjukvård.

GRUPPVERKSAMHET

Totalt har Utväg Skaraborg bedrivit gruppverksamhet 10 olika konstellationer under 2017.

Barn/ungdomar

Vanligtvis bedrivs fyra slutna barngrupper med parallell föräldragrupp varje år. I föräldragrupp går den icke-våldsutövande boendeföräldern, vilket innebär att denne kan vara mamma, pappa, styvförälder, familjehemsförälder eller liknande. Barnets behov och upplevelser är i fokus i både barn- och föräldragrupp. Grupperna har ett fast start- och slutdatum men antalet träffar beror på barnens ålder. Grupperna ges terminsvis, två på vårterminen och två på höstterminen, och följer Utväg Skaraborgs egen manual. Till följd av vakanser av personal från BUP, har det under året inte varit möjligt att upprätthålla fyra barn- och föräldragrupper. Utvägs personal har fått bemanna fler gruppledarpositioner som tidigare sköts av BUP. Detta medför att personal som har till uppgift att möta våldsutsatta vuxna får avsätta tid för att vara gruppledare, vilket har inneburit en något mindre tillgänglighet och möjlighet att ta emot enskilda samtal. Det har dock varit angeläget att inte ge avkall på den värdefulla insatsen för barn och föräldrar och ge dem möjlighet till bearbetning i grupp. Då underlaget av unga vuxna och tonåringar varit högt under året, har Utväg kunnat erbjuda gruppverksamhet utan parallell föräldragrupp, detta har bidragit till att frekvensen grupper kunnat bibehållas. Totalt har 18 barn/ungdomar gått i grupp under 2017. 11 vuxna i föräldrposition deltog i den parallella föräldragruppen.

Våldsutsatta

Varje år bedrivs tre halvöppna grupper för våldsutsatta kvinnor. En grupp bedrivs i Lidköping i lokaler som tillhandahålls av Lidköpings kommun, övriga grupper bedrivs i Utvägs egna lokaler. Halvöppen innebär att intaget sker löpande men att varje deltagare går cirka tjugo gånger. Arbetet i grupperna görs enligt Utvägs egen manual. Hittills har samtliga gruppdeltagare varit kvinnor. Under 2017 deltog 52 personer i grupp.

Personer som bär ansvar för våld

Utväg bedriver två antivåldsgrupper varje år. Grupperna har öppet intag och varje deltagare deltar minst tjugo gånger. Antalet tillfällen utöver de tjugo gångerna är individuellt och det händer oftast att männen väljer att gå kvar längre. De två grupperna bedrivs parallellt, kvällstid en gång i veckan. Hittills har samtliga deltagare i gruppverksamheten varit män. Under 2017 har 17 män deltagit i grupp.

Pappagrupp

Ytterligare en antivåldsgrupp som erbjuds inom Utväg Skaraborgs är pappagrupp. Målsättningen är densamma som övriga antivåldsgrupper, men har ett tydligt fokus på föräldrarollen. Syftet är att kunna bli en trygg och förutsägbar förälder som inte använder varianter våld mot barnet eller barnets andra förälder. Pappagrupp erbjuds till personer som går i individuellt stöd för våldsutövning och är ett komplement eller alternativ till den traditionella gruppen för personer som bär ansvar för våld. Pappagruppen är en öppen grupp, med löpande intag och individuellt anpassat antal gånger. Under 2017 har 9 pappor deltagit i gruppverksamheten.

AVSLUTANDE KOMMENTARER

Inflödet till Utväg Skaraborgs verksamhet var högt under 2016 och fortsatte vara så även under verksamhetsåret 2017 gällande vuxna våldsutsatta. Verksamheten har nyanställt personal utifrån det nya avtalet som trädde i kraft 2017 och den påtagliga kön som bildats av personer som söker stöd för våldsutsatthet kunde hanteras relativt väl under hösten 2017 då samtlig ny personal och vikarie började komma in i sina roller. Trots de ökade resurserna är det ett obevekligt faktum att trycket från kvinnor som söker råd och stöd i sin våldsutsatthet får ställas på väntelista. Upplevelsen är att fler våldsutsatta vuxna söker upp verksamheten själva och efterfrågar samtalsstöd, och verksamheten märker också att det är ett ökat remissförfarande från Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. En förväntad ökning efter den gedigna utbildning som genomförts under året.

Samordnarna bokar in besök utifrån deras fulla kapacitet och innan årsskiftet 2017/2018 kunde en kvinna erbjudas ett första besök först i slutet av februari 2018. I ljuset av den kunskap och erfarenhet vi har om den ambivalens och sårbarhet en våldsutsatt person befinner sig i då de söker hjälp för sin livssituation är det av avsevärd vikt att de som söker sig till Utväg får en tid omgående. I nuläget har vi svårt att uppfylla de kriterierna.

Några fler sätt att finna förklaring till att verksamheten varit ansträngd och att köer bildats fås genom att se tillbaka på de omfattande förändringar som skett i Utväg Skaraborgs struktur och organisation under året. Det nya avtalet ställde personalen inför faktum att det krävdes att 30 % av den egna budgeten skulle tjäna in genom föreläsningar och utbildningar. Samtlig personal har fått avsätta tid förberedelser och genomförande av utbildningssatsningar. Tre av samordnarna i personalstyrkan nyanställdes under 2017. Som nyanställd tar det tid att lära sig verksamheten och det specifika med att samtala med personer som upplevt våld. Det tar dessutom tid för en nyanställd att tillförskansa sig tillräckligt med kompetens och erfarenhet för att kunna vara en resurs i utbildning och föreläsningssammanhang.

Det administrativa arbetet med exempelvis fakturering och hantering av anmälningar till samtliga Utvägs utbildningar har skötts av Jennie Malm Georgson. En administrativ tjänst på 50 % var tilltänkt till den personal som varit långtidssjukskriven under hela 2017.

I april 2017 infördes journalföring på Utväg Skaraborg. Detta innebar en stor tidsåtgång för att sätta sig in i systemet Asynja och för att få till nya rutiner gällande att avsätta tid för journalföring efter klientbesök. Rutiner för att kunna ta ut statistik saknas ännu, och personalen har fått plocka fram statistik både från det tidigare statistikprogrammet och från Asynja Visph. Ur ett klientsäkerhetsperspektiv välkomnar personalen att journalföring infördes, men det behöver tas hänsyn till - och överseende med - att 2017 blev ett år med många omställningar.

Minskning av personer som bär ansvar för våld härleds delvis till polisens omorganisation där verksamhetens gränssnitt gentemot polismyndigheten ännu inte är till fullo etablerad samt att mindre personer hänvisats till Utväg från socialtjänsterna. Statistiken visar att bara en person som påbörjat stödsamtal på Utväg hos samordnare för våldsutövare har varit remitterad av polisen.

Inflödet av barn och ungdomar har varit hanterbart under 2017, tack vare nyanställningen av ytterligare en barnsamordnare.

Utväg Skaraborgs mångåriga samarbete med Barnpsykiatri blev satt under hård påfrestning under året 2017. Eva Lindmark och Birgitta Ståhlberg avslutade sina tjänster på BUP och därmed upphörde uppdraget med att vara barngruppsledare på Utväg. Innan sommaren kom beskedet att även Peter Gustafsson byter tjänst och gjorde därmed sin sista barngrupp under vårterminen 2017. Gro Ims Johansson och Michael af Geijersstam Ottow har vid två tillfällen haft samverkansmöte med ledningen för BUP för att prata om den uppkomna situationen och hur barngruppsledarna skall ersättas. Diskussionen utmynnade i att BUP såg över sitt uppdrag och kommer att bidra med två personal istället för fyra. Detta besked gav utrymme för diskussion i ledningsgruppen som började fundera på alternativa gruppledare som skulle kunna rekryteras från de samverkande myndigheterna.

Resultatet av att Utvägs barnverksamhet haft en decimerad barngruppsledarstyrka har inneburit att det under 2017 enbart erbjudits 2 barn och föräldragrupper. Till följd av en sjukskrivning av Karin Mac Cormac som hastigt uppkom vid gruppstart för barngruppen med start oktober 2017, fick Utväg bemanna 3 gruppledarpositioner. Detta har medfört att det tagit tid från kliniskt enskilt arbete med våldsutsatta kvinnor. För att kunna bibehålla samma höga frekvenser av barn-/föräldragrupp som gjort Utväg välkända nationellt under flera år, är det av vikt att det kommer till en hållbar lösning med kompetenta gruppledare att bemanna gruppledarpositionerna.

Kartläggningen av kommunernas behov och intresse för att engagera Utväg i utbildningar för att erbjuda personal kompetenshöjning gällande våld i nära relation gav ringa utdelning under året. Kommuner som gav Utväg uppdrag i linje med det nya avtalet var Skara, Tidaholm, Essunga och Tibro.

Medges måste att avtalet medfört en press och en stress hos personalen på Utväg som har uppgiften att behöva sälja tillräckligt många utbildningar för att budget ska gå ihop. Det är avsevärt viktigt att det inom kort görs en konsekvensanalys av de för- och nackdelar som det nya avtalet innebär för att kunna utvärdera om detta är en profil Utväg skall ha i framtiden och om Skaraborgs samverkande myndigheter upplever att de har tillgång till Utväg som spetskompetens inom problematiken våld i nära relationer.

BILAGOR 1-4

BILAGA 1 BARN OCH UNGDOMSVERKSAMHETEN 2017

Beskrivning på hur barn och ungdomar med upplevelser av våld i nära relation blev aktualiserade

Annan	2
BUP	7
Egen	30
Egen via annan	
Egen via HSV	
Egen via skolan	5
Egen via socialtjänsten	
HSV	8
Kvinnohus	1
Kvinnojour	
Utväg	
Polisen	1
Socialtjänsten	17
Totalsumma	71

Rubriken "egen" innefattar att barnet blivit aktuell genom att förälder tagit direktkontakt med verksamheten.

18 barn/ungdomar har deltagit i gruppverksamhet. 11 föräldrar har deltagit i parallell föräldragrupp.

Bilagor 1-4

BILAGA 2 VÅLDSUTSATTNA VUXNA 2017

Beskrivning på hur personer som erhållit stöd av Utväg kom i kontakt med verksamheten

Annan	10
Utväg	2
BUP	
Egen	54
Egen via annan	4
Egen via HSV	18
Egen via kvinnojour	5
Egen via skolan	
Egen via socialtjänst	
HSV	8
Polisen	9
Socialtjänsten	27
Arbetsförmedling/F-kassa	10
Totalsumma	147

52 personer deltog i gruppverksamheten

Bilaga 3 STATISTIK 2017 GÄLLANDE STÖD TILL PERSONER SOM BÄR ANSVAR FÖR VÅLD

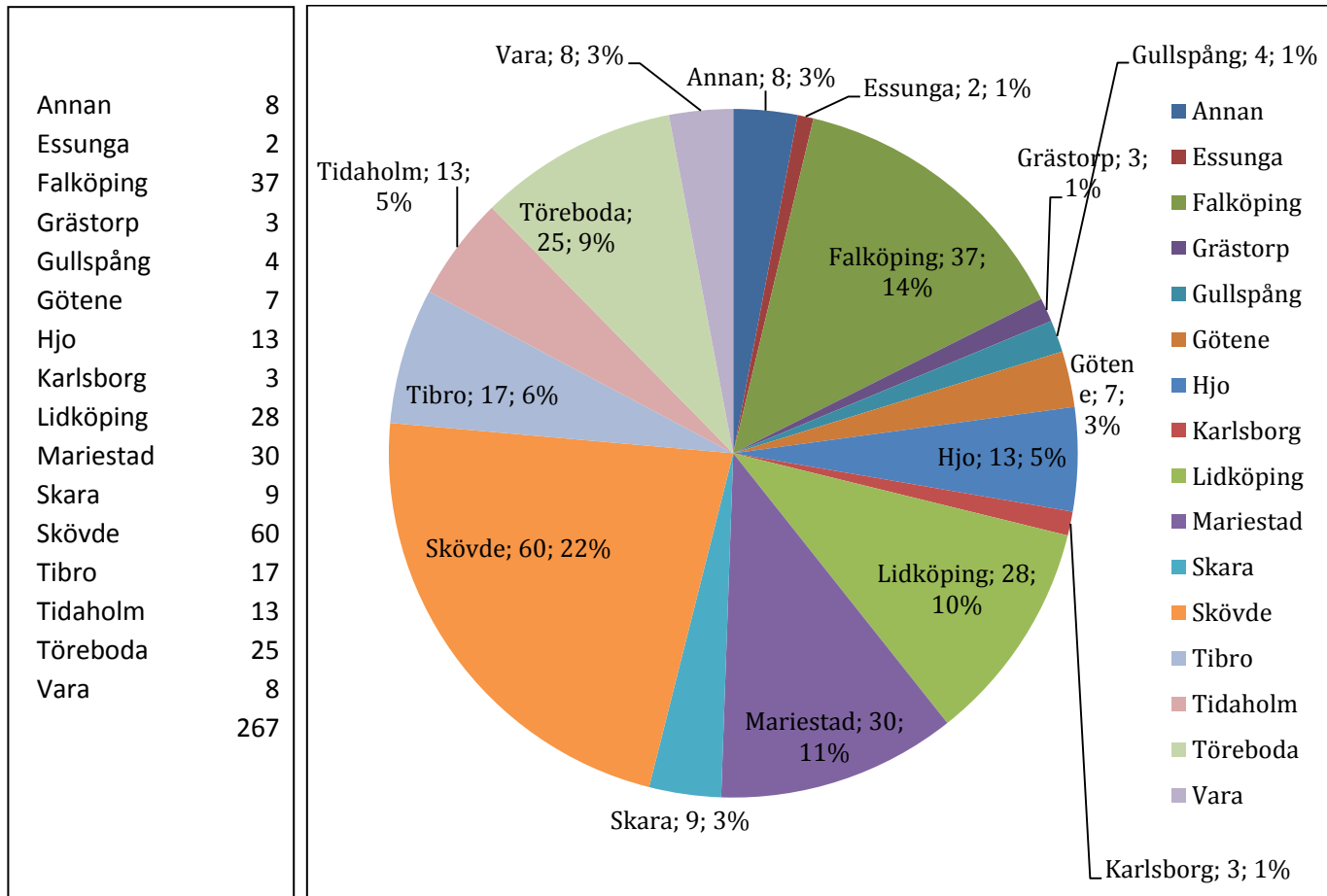
Beskrivning på hur personer som erhållit stöd av Utväg kom i kontakt med verksamheten

Annan	1
Utväg	
Egen	36
Egen via annan	
Egen via HSV	2
Egen via socialtjänst	
Polisen	1
Socialtjänsten	9
Totalsumma	49

17 personer har deltagit i mansgrupp. 9 personer har deltagit i pappagrupp.

BILAGA 4 TOTALT ANTAL PERSONER SOM ERHÅLLIT STÖD UNDER 2017 SAMT FRÅN VILKA KOMMUNER

Totalt erhöill 267 skaraborgare stöd från Utväg under 2017. Diagrammet beskriver antal personer; procent

BILAGA 5 UTBILDNING SAMT SYNLIGGÖRANDE INSATSER 2017

- 26/1 Halvdag Basutbildning för LSS Mariestads Kommun
- 30/1 Studiebesök av utredare från BRÅ (Brottsförebyggande rådet) med fokus på Utväg Skaraborgs förebyggande arbete rörande personer som bär ansvar för våld. Resultatet av utredningen blev bland annat rapporten *Polisiära arbetssätt för att förebygga upprepat partnervåld- med fokus på våldsutövare*.
- 7/2 Studiebesök för kvinnliga medlemmar i Socialdemokraterna
- 8/2 Presentation av Utvägs verksamhet för enhetschefer inom BUP-Skaraborg
- 30/3 Heldag Basutbildning för projektgrupp inom Arbetsförmedlingen Mariestad och Lidköping, i samverkan med Samordningsförbundet
- 19/4 Öppet hus för personal inom Utväg Skaraborgs samverkande myndigheter och frivilligorganisationer
- 11/5 Halvdag Basutbildning för personal inom Arbetsförmedlingen i Lidköping och Mariestad, i samverkan med Samordningsförbundet
- 12/5 Halvdag Basutbildning för personal inom Arbetsförmedlingen i Lidköping och Mariestad, i samverkan med Samordningsförbundet
- 16/5 Heldag Basutbildning Essunga Kommun
- 18/5 Halvdag Basutbildning för personal inom Arbetsförmedlingen i Lidköping och Mariestad, i samverkan med Samordningsförbundet
- 19/5 Halvdag Basutbildning för personal inom Arbetsförmedlingen i Lidköping och Mariestad, i samverkan med Samordningsförbundet
- 7-9/6 3-dagars manualbaserad kvinnogrupsutbildning
- 4-6/7 Seminarium om Våld i nära relation på Almedalsveckan, Gotland, Utväg Skaraborg och Samordningsförbunden i Skaraborg i samverkan
- 6-8/9 3-dagars manualbaserad Kvinnogrupsutbildning
- 6-8/9 3-dagars manualbaserad Barn- och föräldragrupsutbildning

- 27/9 Presentation av samverkansprojekt mellan Utväg Skaraborg och Samordningsförbunden i Skaraborg för Socialstyrelsen och länsstyrelsen i Stockholm
- 4/10 Öppet hus för personal inom Utväg Skaraborgs samverkande myndigheter och frivilligorganisationer
- 6/10 Nätverksträff för personal som gått Utväg Skaraborgs gruppledarutbildning Schyssta Relationer
- 10/10 Halvdagsutbildning för behandlingshemspersonal
- 19/10 Heldagsutbildning om Våld mot och bland äldre för personal i Skara Kommun
- 20/10 Kontaktpersonsnätverksdag
- 26/10 Heldagsutbildning för BBIC-utredare om våld i nära relation utifrån ett barnperspektiv
- 27/10 Heldagsutbildning för BBIC-utredare om våld i nära relation utifrån ett barnperspektiv
- 8-10/11 Manualbaserad gruppledarutbildning i Schyssta Relationer
- 21/11 Halvdagsutbildning för behandlingshemspersonal
- 30/11 Heldagsutbildning för Närhälsans kontaktpersoner
- V. 49 4-8/12 Medverkan i kampanjen En vecka fri från våld, i samverkan med Kvinnohuset Tranan, Polis samt personal från Skaraborgs kommuners socialtjänster
- 4/12 Halvdagsutbildning för personal som arbetar med unga i ett projekt (Ung Arena Level Up) i samverkan med Samordningsförbundet
- 7/12 Halvdagsutbildning för chefer inom Arbetsförmedling, Hälso- och sjukvård, Försäkringskassa och Kommunal verksamhet, i samverkan med Samordningsförbunden i Skaraborg
- 11/12 Halvdagsutbildning för chefer inom Arbetsförmedling, Hälso- och sjukvård, Försäkringskassa och Kommunal verksamhet, i samverkan med Samordningsförbunden i Skaraborg

- 14/12 Halvdagsutbildning för chefer inom Arbetsförmedling, Hälso- och sjukvård, Försäkringskassa och Kommunal verksamhet, i samverkan med Samordningsförbunden i Skaraborg
- 18-20/12 3-dagars manualbaserad kvinnogrupsutbildning
- 18-20/12 3-dagars manualbaserad Barn- och föräldragrupsutbildning